

Encyklopedia Solidarności

<https://encysol.pl/es/encyklopedia/biogramy/19680,Zdrada-Jerzy.html>
19.05.2024, 21:53

Zdrada Jerzy

Jerzy Zdrada, ur. 26 XI 1936 w Częstochowie. Absolwent Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, Wydz. Historii (1960), w 1965 doktorat, w 1973 habilitacja, od 1993 prof. nadzw. na UJ.

1959-1960 pracownik [Archiwum](#) PAN w Krakowie, 1961-1984 m.in. bibliotekarz, kustosz dyplomowany w Bibliotece PAN tamże, od 1975 jako docent, do 1963 równolegle asystent w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Katowicach, 1976-1979 docent w WSP w Kielcach. 1960-1980 członek ZNP. Od 1976 współpracownik środowiska KOR, następnie KSS KOR, kolporter „Biuletynu Informacyjnego”, zaangażowany w zbieranie składek na działalność.

Od IX 1980 w „S”; przewodniczący KZ przy Oddziale i Placówkach PAN w Krakowie; współzałożyciel, następnie członek Ogólnopolskiej Komisji Porozumiewawczej PAN, także Krakowskiej Komisji Porozumiewawczej Nauki „S”; w 1981 współzałożyciel niezależnego pisma „Głos PAN-u”.

Po 13 XII 1981 członek TKZ „S” w PAN w Krakowie. Od 1982 współpracownik RKW „S” Małopolska (członek niejawni), organizator spotkań działaczy opozycji, m.in. dziennikarzy, także z przedstawicielami innych struktur; założyciel, współredaktor (z Romanem Laskowskim i Danutą Abrahamowicz) podziemnego pisma RKW „Biuletyn Małopolski”; współpracownik TKZ na UJ i redakcji podziemnego pisma „Hutnik”; od V 1982 w ścisłej tzw. merytorycznej współpracy z Władysławem Hardkiem w ramach działań RKW i TKK, w VI 1982 współorganizator (z R. Laskowskim) zespołu programowego RKW i TKK, organizator spotkań TKK, w VII 1982 autor 1. programu TKK „Społeczeństwo podziemne”, zakładającego m.in. przyjęcie przez „S” formuły szerokiego ruchu społecznego i przygotowanie do życia w demokratycznej Polsce; w I 1983

Zdrada Jerzy 3694 2.jpg

Data urodzenia 26-11-1936

Hasło wydrukowane w **Tom I**

współautor programu „Solidarność dziś”; w IV 1983 uczestnik tajnego spotkania TTK z Lechem Wałęsą, autor wspólnego listu kierownictwa „S” do Jana Pawła II w związku z jego pielgrzymką do Polski. We IX 1983 współorganizator Regionalnego Komitetu Solidarności Małopolska, od IX 1983 wiceprzewodniczący, członek Prezydium (ze Stefanem Jurczakiem, Tadeuszem Syryjczykiem, Barbarą Niemiec, Januszem Lupą) odpowiedzialny za kontakty z TTK, następnie KKW, doradca; współinicjator współpracy z francuskimi związkami zawodowymi CFDT i CFTC (z T. Syryjczykiem podpisał umowę o współpracy między RKS a CFTC). Od 1983 współpracownik krakowskich pism podziemnych, m.in.: „Kroniki Małopolskiej”, „Miesięcznika Małopolskiego”. W II 1984 zwolniony z pracy, pozbawiony stanowiska docenta; do IX 1984 bez zatrudnienia, następnie do 1989 kustosz Oddziału Rękopisów w Bibliotece Jagiellońskiej. Członek tajnej „S” na Uniwersytecie Jagiellońskim. Kilkakrotnie zatrzymywany, także w miejscu pracy, przesłuchiwany, rewizje w mieszkaniu, kilkakrotnie odmówiono mu paszportu na wyjazdy naukowe. W 1984 wykładowca Chrześcijańskiego Uniwersytetu Robotniczego im. kard. Stefana Wyszyńskiego w Krakowie-Mistrzejowicach; od jesieni 1986 wykładowca historii m.in. w KIK w Nowym Sączu. W 1985 pomysłodawca powołania (obok podziemnych struktur „S”) jawnego komitetu „S”, złożonego z przedstawicieli środowisk niezależnych; 25 X 1987 uczestnik i przewodniczący obrad podczas wspólnego posiedzeniu TTK i Tymczasowej Rady „S” z Lechem Wałęsą, na którym powołano jawną KKW, doradca KKW, zwolennik zachowania podziemnych struktur „S”. We IX 1988 członek Komitetu Założycielskiego (m.in. z Andrzejem Gaberlem, Zofią Radzikowską, B. Niemiec, Ryszardem Łużnym), który 10 IX 1988 złożył do sądu wnioski o reaktywowanie „S” na UJ; od IX 1988 członek Prezydium jawnego RKS Małopolska. X-XII 1988 w Paryżu, jako reprezentant „S” uczestnik kongresów regionalnych i krajowych CFDT i CFTC, prowadził działalność informacyjną przed przyjazdem L. Wałęsy (w trakcie wizyty w XII 1988 w jego ekipie).

Od 18 XII 1988 członek KO przy Przewodniczącym „S” Lechu Wałęsie, uczestnik posiedzeń przygotowujących udział „S” w

obradach Okrągłego Stołu, uczestnik obrad w podzespole ds. samorządu terytorialnego. 18 III 1989 – 1991 przewodniczący KZ „S” na UJ; członek grupy inicjującej Małopolski KO, 1989-1991 współorganizator, następnie członek KO „S” w Krakowie. Od 1989 w BJ, przywrócony na stanowisko docenta. 1989-1997 poseł RP z listy KO „S”, następnie UD, UW, wiceprzewodniczący Komisji Edukacji, członek Komisji Konstytucyjnej; 1991-1993 członek Prezydium Klubu Parlamentarnego UD. 1990-1992 delegat na WZD „S” Regionu Małopolska, delegat na KZD. W 1990 współzałożyciel ROAD, wiceprzewodniczący Rady ROAD. Od 1990 wiceprzewodniczący Społecznego Komitetu Odnowy Zabytków Krakowa. 1997-2001 podsekretarz stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej. Od 1998 członek, następnie wiceprzewodniczący Rady Kuratorów Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Wrocławiu, od 2005 przewodniczący. Od 2001 członek rad redakcyjnych pism naukowych, komisji podręcznikowych, 2002-2004 członek Państwowej Komisji Akredytacyjnej. 1990-1993 wiceprzewodniczący Wspólnoty Polskiej, od 2009 członek Zarządu WP w Krakowie. 2002-2010 prof. w Instytucie Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa UJ. 2003-2006 przewodniczący Rady Archiwalnej przy Naczelnym Dyrektorsze Archiwów Państwowych w Warszawie, od 2006 wiceprzewodniczący; od 2005 przewodniczący Rady Naukowej Biblioteki Narodowej w Warszawie; od 2008 członek Komisji Spraw Europejskich PAU w Krakowie.

Autor wielu publikacji naukowych, m.in.: "Zmierzch Czartoryskich" (1969), "Jarosław Dąbrowski 1836-1871" (1973), "Jan Dąbrowski. Dziennik 1914-1918" (1977), "Wielka Emigracja po powstaniu listopadowym" (1987), "Sprawa Polska w okresie powstania styczniowego" (1990), "Historia Polski 1795-1914" (2005, 2007), współautor "Historii dyplomacji polskiej 1860-1900" (t. 3, 1982), "Historii dyplomacji polskiej X-XX w." (współautor, 2002, 2005 wyd. ang.).

Odznaczony m.in. Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski (2003), Krzyżem Komandorskim z Gwiazdą Orderu Odrodzenia Polski (2007); Medalem Komisji Edukacji Narodowej (1997), Medalem Bene Merenti Uniwersytetu

Warmińsko-Mazurskiego (1999), medalami i wyróżnieniami:
UJ (2001), Archiwów Polskich (2001), Politechniki Gdańskiej
(2001), Uniwersytetu Opolskiego (2003), Państwowej Wyższej
Szkoły Zawodowej im. Witelona w Legnicy (2009), nagrodą
Ministerstwa Edukacji Narodowej i Sportu (2004). Honorowy
Obywatel Jarosławia (1999), Sanoka (2001).

Sławomir Chmura

[Kraków, Region Małopolska](#)

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

[Zgłoś błąd](#)